USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juřičkové v právní věci žalobce: **I. B.,** zastoupeného Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou, sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2020, č. j. OAM-305/ZA-ZA11-K03-2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 3. 2021, č. j. 20 Az 21/2020 – 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 10. 2020 neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvodem žalobcovy žádosti bylo jeho napadení v Ghaně ve městě Kumasi v roce 2016, které dával do souvislosti s homosexuální orientací svého strýce, v jehož přítomnosti byl napaden. Žalobce vypověděl, že se strýcem chodili ven a dělali vše společně. Pak je někdo napadl, křičeli na ně HARAM, což je muslimský výraz pro něco špatného, a začali na ně útočit. Dostal ránu do pravé čelisti, bylo hodně krve, vypadl mu zub. Nechal se ošetřit, byla to velká fraktura. Zůstal u strýce další 2 – 3 dny, pak odjel do hlavního města. V Akkře byl asi 14 dnů, docházel ambulantně do nemocnice. V hlavním městě napaden nebyl. Uvedl, že sám gay není, ale lidé je viděli se strýcem a mysleli si, že je taky gay.

[2] Žalovaný nepovažoval žalobcem uváděný důvod za azylově relevantní. Fyzické napadení je vážný zásah do lidských práv, je však nutno odlišit motiv, míru a opakovanost takového jednání, ke kterému nedošlo z důvodu, že by žalobce byl skutečně gay, ale pouze

proto, že doprovázel svého strýce a byl soukromými osobami – omylem – považován také za gaye, přičemž u příbuzného minimálně týden pobýval, aniž by uvedl jakékoliv další potíže, včetně strýcových. Za zásadní pak žalovaný považoval ojedinělost útoku a skutečnost, že nebyl primárně zaměřen na žalobce a dále skutečnost, že žalobce u strýce po útoku ještě několik dní pobýval, tj. evidentně nepociťoval zásadní ohrožení své osoby. Útok se již neopakoval a nedošlo ani k jakémukoliv negativnímu jednání ze strany státních institucí. Žalobce též potvrdil, že v hlavním městě žádné problémy neměl. Žalobci rovněž, jelikož není gay, nic nebránilo, aby se obrátil na policii a své napadení nahlásil a požadoval nalezení a potrestání útočníků. Zprávy o zemi původu potvrzují netoleranci vůči osobám LGBT+, žalobce k této komunitě ovšem nepatří, ani ji záměrně nevyhledával a nepodporoval. Zprávy o zemi původu se o jakémkoliv napadání či kriminalizaci osob sympatizujících s LGBT+ komunitou nezmiňují. Správní orgán proto uzavřel, že žalobci po návratu do vlasti nehrozí pronásledování ani vážná újma, neboť potvrdil, že není gay a k incidentu v roce 2016 došlo zjevně omylem. Pokud v minulosti mimo popsaný incident nedošlo k jeho napadení z důvodu, že by byl kýmkoliv považován za gaye, ani nebyl z toho důvodu policií vyšetřován, lze se dle žalovaného oprávněně domnívat, že ani po svém návratu se z tohoto důvodu nestane terčem jakéhokoliv jednání, které by bylo možno označit za pronásledování.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Krajského soudu v Ostravě, který žalobu zamítl.

[4] Krajský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že i když žadatel ve skutečnosti homosexuálem není, což potvrdil, může mít odůvodněný strach z pronásledování, pokud původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu příslušnost k této skupině připisují. Krajský soud ovšem uzavřel, že z azylového příběhu žalobce nevyplývá, že by mu hrozilo pronásledování ze strany státních orgánů ve smyslu trestního stíhání podle ghanských zákonů ani, že by byl běžně ostatními lidmi považován za homosexuála, a jak správně uzavřel žalovaný, není důvod se domnívat, že by měl být opět napaden.

[5] Za situace, kdy v řízení nebylo shledáno, že by žalobci hrozilo pronásledování z důvodu jeho domnělé sexuální orientace, již nebylo pro posouzení situace žalobce podstatné, že podle zpráv o zemi původu jsou osoby s odlišnou sexuální orientací v Ghaně diskriminovány a homosexuální praktiky jsou dokonce trestné. V řízení nebyl důvod postupovat podle zásady „v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. Žalovaný neměl zásadní pochybnosti o příběhu žalobce, pouze v něm po porovnání se zprávami o zemi původu neshledal důvod k obavám, že by mu mohlo hrozit pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. vážná újma podle § 14a téhož zákona.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Její přijatelnost spatřuje v zásadním pochybení krajského soudu.

[7] Dle stěžovatele je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[8] Ačkoliv soud správně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že není důležité, zda žadatel skutečně má rysy, které vedou k pronásledování, ale zda je původce pronásledování žadateli připisuje, při posouzení stěžovatelova případu postupoval v rozporu s uvedenými závěry. Závěr, že stěžovateli nehrozí pronásledování z důvodu jeho domnělé sexuální orientace, nemá opodstatnění v důkazech shromážděných ve spise. V řízení totiž bylo prokázáno, že stěžovatel byl považován za osobu s homosexuální orientací, a proto byl napaden.

[9] Krajský soud měl taktéž dle stěžovatele aplikovat pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. Domnělá příslušnost stěžovatele k sociální skupině osob s odlišnou sexuální orientací odůvodňuje s ohledem na obsah zpráv o zemi původu obavy z možného budoucího pronásledování. Krajský soud proto pochybil, pokud se řádně nezabýval tím, nakolik je hrozba pronásledování stěžovatele přiměřeně pravděpodobná.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje jak svoje rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu za zákonný. Žalovanému se dle jeho názoru podařilo konzistentně vyvrátit tvrzenou obavu stěžovatele z pronásledování. Krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou judikaturou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[12] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti nevznáší žádné právní otázky, které by nebyly judikaturou řešeny, byly řešeny rozdílně či by měly být vyřešeny jinak. Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v pochybení krajského soudu spočívajícím v nerespektování judikatury NSS.

[14] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře také opakovaně potvrdil, že při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněný strach z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje. Toto konstatoval ve vztahu k otázce zastávání politických názorů (viz rozsudek

ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67), otázce náboženských postojů (viz rozsudek ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013 - 26) i k příslušnosti k sociální skupině založené na společném znaku sexuální orientace (viz rozsudek ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 343/2017 - 31). Znamená to, že i když žadatel ve skutečnosti homosexuálem není, může mít odůvodněný strach z pronásledování, pokud původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu příslušnost k této skupině připisují. Z těchto předpokladů správně vyšel také krajský soud. Na základě stěžovatelovy výpovědi ovšem uzavřel, že nejen homosexuálem není, ale ani za něj není obecně v zemi původu považován, nehrozí mu proto pronásledování z důvodu byť domnělé příslušnosti k této skupině.

[15] Stěžovatelova kasační námitka se opírá pouze o nesouhlas se skutkovým hodnocením věci krajským soudem. Nejvyšší správní soud však neshledal, že by závěry krajského soudu neměly oporu ve správním spise, resp. byly v rozporu se stěžovatelem učiněnou výpovědí a dalšími podklady pro rozhodnutí, jak stěžovatel tvrdí. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, jenž akcentoval, že stěžovatelovo napadení bylo ojedinělé a nahodilé, jiné problémy se státními orgány ani se soukromými osobami neměl, ačkoliv u strýce pobýval delší dobu, nic se mu nedělo ani v hlavním městě. Krajský soud proto neshledal, že by stěžovateli obecně byla připisována homosexuální orientace. Jedná se o logické odůvodnění korelující se stěžovatelovou výpovědí. Krajský soud taktéž správně vysvětlil, že ve stěžovatelově případě nevznikly o jeho azylovém příběhu žádné pochybnosti, nebylo proto, co mu přičítat ve prospěch.

[16] Zkoumání, jak pravděpodobná je hrozba pronásledování, jehož se stěžovatel domáhá, je na místě pouze v případě, že v řízení je zjištěno, že stěžovateli pronásledování z azylově relevantního důvodu skutečně hrozí. To se však v projednávané věci nestalo, stěžovatelova námitka se proto míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu.

[17] Ani obecná námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu neobstojí. Z výše uvedeného je zřejmé, že stěžovatel polemizuje s hodnocením věci krajským soudem. Nesouhlas s věcným posouzením však nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku. Krajský soud své závěry dostatečně odůvodnil.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v projednávané věci neshledal pochybení krajského soudu, natož takové, které by mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4). Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 1. září 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu